

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 147/2019-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku, zo sudcu Petra Straku a sudcu Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval návrh [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Sociálnej poisťovne, ústredia, v súvislosti s nevyplatením tzv. vianočného príspevku za roky 2017 a 2018 a takto

r o z h o d o l :

Návrh [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 18. januára 2019 doručený návrh [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „navrhovatelia“), z ktorého možno usudzovať, že zámerom navrhovateľov bolo podať sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) proti porušovaniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom (nečinnosťou) Sociálnej poisťovne, ústredia (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), v súvislosti s nevyplatením tzv. vianočného príspevku za roky 2017 a 2018 (ďalej len „namietaný postup“).

2. Pretože návrh nespĺňal náležitosti požadované ustanovením § 20 a § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“), ústavný súd vyzval navrhovateľov listom z 19. februára 2019 na odstránenie nedostatkov návrhu a zároveň ich poučil, že v prípade nesplnenia uvedenej výzvy v ustanovenej lehote ústavný súd môže návrh pri predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

3. Na výzvu ústavného súdu navrhovateľa doručili 27. februára 2019 *„Doplnenie požadovaných údajov k podanej sťažnosti...“* (ďalej len „doplnenie“), v ktorom uviedli, že *„sťažnosť sa týka hlavne nevyplatenia Vianočného príspevku za obdobie rokov 2017 a 2018, ďalej z dôvodu neopodstatnenej zmeny vyplácania termínu vyplácania dôchodku z 21. dňa v kalendárnom dni v mesiaci na 1. deň v kalendárnom mesiaci“*. Navrhovateľa ďalej uviedli, že *„podanie sťažnosti smeruje voči Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave, ako aj zodpovedným predstaviteľom štátnej zákonodárnej moci a predstaviteľom štátu a ochrancom ľudských práv a slobôd v SR“*. Namietaný postup Sociálnej poisťovne považujú za *„neopodstatnený a nezákonný“*, porušujúci ich základné práva, v dôsledku čoho boli navrhovateľa *„diskriminovaní voči iných dôchodcom v SR“*. Navrhovateľa spolu s doplnením predložili nimi podpísané splnomocnenie *„na zastupovanie na Ústavnom súde SR v Košiciach vo veci nevyplatenia Vianočných dôchodkov v r. 2017 a 2018“* bez označenia advokáta, ktorý ich má pred ústavným súdom zastupovať.

4. Navrhovateľa v doplnení návrhu doručenom ústavnému súdu 4. júna 2019 vyjadrili nesúhlas s rozhodnutím generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z 3. mája 2019, ktorým bolo zamietnuté ich odvolanie proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne

z 13. februára 2019 vo veci zamietnutia žiadosti o vyplatenie vianočného príspevku za rok 2017.

5. Vec napadla ústavnému súdu 18. januára 2019 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola táto vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej

sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súdu 18. januára 2019, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 34 zákona o ústavnom súde navrhovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak (odsek 1).

Ak je navrhovateľ advokátom, nemusí byť v konaní zastúpený (odsek 2).

12. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

13. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

14. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

15. Podľa § 123 zákona o ústavnom súde:

(1) Ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

16. Obdobná právna úprava platila aj v čase doručenia ústavnej sťažnosti, podľa ktorej ústavný súd v zmysle citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde posudzoval splnenie náležitostí sťažnosti. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy zákona č. 38/1993 Z. z., ktorý všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania upravoval v ustanovení § 20 ods. 1, sa návrh na začatie konania ústavnému súdu podával písomne a musel obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy; návrh musel podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. V zmysle § 20 ods. 2 citovaného zákona sa k návrhu na začatie konania muselo pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovoval inak, a v splnomocnení sa muselo výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Náležitosti sťažnosti obsahovalo ustanovenie § 50 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z., ktoré pre sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 vyžadovalo označenie, a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Ústavný súd konštatuje, že návrh v predloženej podobe nespĺňa náležitosti, ktoré pre uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde. Aj napriek tomu, že ústavný súd výslovne poučil sťažovateľov o tom, akým spôsobom treba odstrániť nedostatky sťažnosti a stanovil im primeranú lehotu na ich odstránenie, navrhovatelia tak v stanovenej lehote neurobili a požadované splnomocnenie pre advokáta nepredložili.

18. Ak ústavný súd poučí sťažovateľa o jeho procesných právach a povinnostiach v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy s cieľom poskytnúť mu plnú možnosť na uplatnenie ústavnej ochrany jeho základných práv a slobôd a poučí sťažovateľa o tom, ako treba opravu alebo doplnenie sťažnosti urobiť, je procesnou povinnosťou sťažovateľa a tiež v jeho záujme výzvu ústavného súdu a pokyny na opravu alebo doplnenie sťažnosti v nej obsiahnuté rešpektovať (III. ÚS 265/05, III. ÚS 81/08).

19. Pretože ústavný súd upozornil navrhovateľov, že v prípade nepredloženia splnomocnenia môže byť návrh odmietnutý, a aj napriek tomu v lehote stanovenej ústavným súdom splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom nepredložili a neurobili tak ani do predbežného prerokovania ich návrhu, ústavný súd ich návrh pri jeho predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu